

บทที่ 1

บทนำ

น้ำจัดเป็นปัจจัยที่สำคัญและเป็นแหล่งกำเนิดของสิ่งมีชีวิต ทำให้เกิดความอุดมสมบูรณ์ แก่สิ่งมีชีวิตทั้งหลาย และมนุษย์สามารถใช้ประโยชน์จากน้ำได้หลายทาง เช่น การประมง การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ การขันส่งและการคมนาคม เป็นแหล่งผลิตพลังงาน การระบายน้ำ การเกษตร การอุดสาหกรรม การอุปโภคและบริโภค เป็นต้น สาเหตุที่ทำให้เกิดผลกระทบทางน้ำ ได้แก่ การทิ้งน้ำจากครัวเรือน จากโรงงาน จากการเกษตร ทำให้เกิดการสะสมของสารพิษในระบบนิเวศและทำให้ปริมาณออกซิเจนที่ละลายน้ำลดลงเนื่องจากมีสารอินทรีย์ละลายอยู่ แต่เดิมชุมชน มีขนาดเล็กน้ำเสียที่ถูกทิ้งลงสู่แหล่งน้ำธรรมชาติจะถูกเจือจากลงและถูกย่อยต่อไปโดยจุลินทรีย์ ในแหล่งน้ำนั้น แต่ปัจจุบันเมืองมีขนาดใหญ่ขึ้น ประชากรมีจำนวนมากขึ้น ปริมาณน้ำเสีย มีมากเกินกว่าที่แหล่งน้ำธรรมชาติจะบำบัด ได้รวมทั้งมีโรงงานอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้น นอกจากนี้ ชุมชนและโรงงานยังต้องการน้ำใช้เพิ่มขึ้นด้วยจำเป็นต้องหมุนเวียนเอาน้ำเสียมาบำบัดให้เป็นน้ำดี เพื่อนำกลับมาใช้ใหม่อีก

น้ำเสีย (Waste water) เกิดจากน้ำที่ใช้แล้วจากชุมชน ประกอบด้วยน้ำเสียจากบ้านเรือน รวมทั้งสิ่งขับถ่าย น้ำซักล้าง และน้ำเสียจากโรงงานอุตสาหกรรมรวมทั้งน้ำมัน คราบน้ำมัน น้ำกรด อาจรวมทั้งน้ำฝน น้ำผิวดิน น้ำใต้ดินที่รวมเข้าสู่ท่อระบายน้ำ เมื่อปล่อยน้ำเสียลงสู่แหล่งน้ำ จึงเป็นการเพิ่มสารอินทรีย์และอนินทรีย์สารให้แก่แหล่งน้ำทำให้แบคทีเรียนำไปใช้เป็นอาหาร และเจริญเติบโตอย่างรวดเร็วพร้อมทั้งย่อยสลายสารอินทรีย์ไปด้วย ในการนี้จะมีการใช้ออกซิเจน ไปในการย่อยจนบางครั้งอาจใช้ไปเกือบหมด จึงเกิดสภาพไวร์ออกซิเจนในแหล่งน้ำ ทำให้สิ่งมีชีวิต ในแหล่งน้ำทนอยู่ไม่ได้และตายไป และทำให้แบคทีเรียพากที่ไม่ต้องการอากาศเจริญขึ้นแทนที่ มากมายและย่อยสารอินทรีย์ต่อไป การย่อยในสภาพที่ไม่มีออกซิเจนจะได้สารประกอบที่มีกลิ่น เหม็นรวมทั้งก๊าซไฮโดรเจน sulfide (H_2S) ด้วย ทำให้น้ำในแหล่งน้ำกลายเป็นน้ำเสีย

แนวทางการบำบัดน้ำเสียด้วยวิธีทางชีวภาพ โดยการใช้จุลินทรีย์เป็นวิธีที่น่าสนใจ เพราะ จุลินทรีย์ในน้ำเสียจะช่วยดูดซับสารอินทรีย์ที่ปนเปื้อนในน้ำเสียทำให้สารอินทรีย์ลดลงเพื่อนำไปใช้ในการอุปโภคบริโภคตลอดไป

งานวิจัยนี้ศึกษาการใช้จุลินทรีย์ที่มีประสิทธิภาพร่วมกับการใช้วัสดุตัวกลางให้จุลินทรีย์ยึดเกาะ สำหรับการกำจัดสารอินทรีย์ที่ปนเปื้อนในแหล่งน้ำผิวดิน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาคุณภาพน้ำและปริมาณจุลินทรีย์ในแหล่งน้ำผิวดิน
2. เพื่อศึกษาการสร้างฟิล์มชีวภาพของจุลินทรีย์ที่มีประสิทธิภาพ (Effective Microorganism) บนวัสดุตัวกลางพลาสติก
3. เพื่อทดสอบประสิทธิภาพการกำจัดสารอินทรีย์ที่ปนเปื้อนในแหล่งน้ำผิวดินโดยฟิล์มชีวภาพที่เกิดขึ้น